

Den Haag

**Europese openbare aanbesteding Omgevingsvisie Den Haag:
Verkenningen, milieueffectrapportage en ondersteuning**

Nota van Inlichtingen

Versie	v1
Datum	1-4-2021
Referentie	210006
Aanbesteder	Gemeente Den Haag
Copyright	Bedrijfsvoeringsexpertisecentrum Inkoop Fysiek Domein

Nota van inlichtingen

Behorende bij en integraal onderdeel uitmakend van de aanbestedingsdocumenten van de aanbesteding onderwerp ten behoeve van opdrachtgever is deze geanonimiseerde Nota van Inlichtingen opgesteld.

De binnengekomen vragen zijn letterlijk overgenomen.

Hieronder treft u een overzicht van de gestelde vragen en antwoorden.

Directiemededelingen / Aanvullingen Aanbesteder

Geen

Gewijzigde en toegevoegde documenten

210006 Concept Overeenkomst Omgevingsvisie v01042021

Globale planning totstandkoming omgevingsvisie Den Haag

RIS306921 Haags Samenspel

RIS306985 Implementatie Omgevingswet

www.denhaag.nl/nl/bestuur-en-organisatie/beleid-en-regelgeving/regelgeving-zoeken/inspraak-en-participatieverordening-den-haag-2012

nr.	Categorie	Betreft	Vraag	Antwoord
1	Inhoud	toekomstbeelden	Heeft u een specifieke verwachting over de uitwerking van de toekomstbeelden: bijvoorbeeld integrale scenario's of themagerichte toekomstbeelden of gebiedsgerichte uitwerkingen?	Zie schema op blz. 20 van de brochure "praktijkproef afwegingskader omgevingsvisie", stap 1d. + stap 2: op stadsniveau (in relatie tot regio), wensbeelden hoe de stad zich kan ontwikkelen en uitgewerkt waar duidelijk wordt wat er te kiezen valt. Kan als basis voor gebiedsgerichte uitwerking gebruikt worden in fase van opstellen omgevingsvisie.
2	Inhoud	toekomstbeelden	U vraagt om toekomstbeelden/denkrichtingen die mede richting geven aan onderzoek o.a. op het gebied van mobiliteit, milieu etc. Geeft u hiermee aan ons ook de ruimte om extra onderzoeksvragen toe te voegen en dit te agenderen (NB. Niet zijnde het uitvoeren van de onderzoeken zelf)?	Ja, mits de vraagstukken in de onderzoeksagenda voldoende worden beantwoord, we staan open voor suggesties.
3	Inhoud	opstellen staat van leefomgeving	U vraagt om het opstellen van Staat van de leefomgeving en dit te baseren op de monitor Brede Welvaart. Verwacht u naast de cijfers en onderbouwing vanuit de monitor ook een ruimtelijk-functionele analyse als onderdeel van dit deelproduct?	Ja, gecombineerd met de toekomstbeelden.
4	Inhoud	participatieproces	Het participatieproces is geen onderdeel van de opdracht. De uitkomsten van dit proces dienen verwerkt te worden in de producten van Opdrachtnemer. Heeft u de inhoudelijke stappen van het participatieproces al in beeld of hebben wij de ruimte om aan te geven wat wij voor de inhoud denken nodig te hebben en hoe de processen van de deelproducten en het participatieproces naar ons idee zouden moeten worden gelinkt?	De participatieprocessen worden per deelresultaat ontworpen. In het ontwikkelen van het procesontwerp is er ruimte voor inbreng door de opdrachtnemer
5	Inhoud	referentie	Er staat als eis dat startdatum afgelopen 3 jaar was en dat publicatiedatum (eindproduct) afgelopen 3 jaar was. Kan een referentie worden geleverd waarin wel tussenproducten zijn opgeleverd maar nog niet een eindproduct is gepubliceerd?	Tussenproducten zijn akkoord, mits openbaar (en aanvaard door desbetreffende opdrachtgever)
6	Inhoud	referentie	U vraagt in de omgevingsvisie referentie om de ervaring in het maken van een omgevingsvisie. Moet uit de referentie specifiek blijken dat er ervaring is met alle gevraagde deelproducten?	Nee, elke gemeente volgt een eigen procesaanpak en definieert tussenproducten anders. Door middel van het aangaan van een combinatie kan kennis/expertise van verschillende typen bureaus gebundeld worden aangeboden aan de gemeente.
7	Inhoud	Toekomstbeelden	p.22 (inschrijvingsleidraad): Heeft u al een idee bij de vorm van de Toekomstbeelden (kaarten, collages, principeschetsen, renders) of gaat het figuurlijk om beelden en kan dit ook tekstueel zijn beschreven? Of is dat nader in te vullen? Hoe ver worden deze uitgewerkt (mede met het oog op de volgende vraag)? Bedoelt u met gekoppeld aan 'integrale werken' dat de beelden sectoroverstijgend zijn? Zie ook de vraag bij het Ambitiedocument.	Het is per definitie sectoroverstijgend, het gaat om beelden (van de stad) die impact kunnen duiden en zichtbaar van elkaar verschillen, daar horen ook beschrijvingen bij. Verder aan creativiteit van ON. Doelstelling is hiermee het gesprek aan te kunnen gaan en het debat over te maken keuzes (inzicht in dilemma's). Begrijpelijk voor niet-vakgenoten (ivm participatieproces).
8	Inhoud	Staat van de Leefomgeving	p.21 (inschrijvingsleidraad): Heeft u al een beeld bij het beoordelingskader en de reikwijdte van de 'Staat van de Leefomgeving' en/of in hoeverre is het proces om daartoe te komen onderdeel van de opdracht?	Dit is onderdeel van de uitvraag, wij hebben hier nog geen scherp beeld bij.
9	Proces	Samenhang in de onderzoeken	p.10 (inschrijvingsleidraad): Kunt u nader toelichten wat wordt bedoeld met 'samenhang in de onderzoeken in relatie tot de milieueffecten' (onder ad 1 Aanpak)?	Te denken valt aan impact van verdichting op mobiliteitsnetwerk en daarmee op geluid/luchtkwaliteit; klimaatrobuustheid in relatie tot beschikbare openbare ruimte; externe veiligheidsrisico's in relatie tot meer woningen, relatie tussen stikstofdepositie en Natura 2000 en doorontwikkeling nationaal park hollandse duinen, etcetera.
10	Inhoud	Omgevingsvisie / Omgevingsplan	p.45 (ambitiedocument): U geeft aan dat de omgevingsvisie het vertrekpunt is voor vier programma's. Betekent dit dat de omgevingsvisie niet direct de beleidsmatige basis vormt voor het omgevingsplan?	Met programma's wordt hier bedoeld de programma's in de programmabegroting van de gemeente; uiteraard moet de visie ook doorvertaald worden naar het omgevingsplan.

nr.	Categorie	Betreft	Vraag	Antwoord
11	Inhoud	Toekomstbeelden	p.25 (ambitiedocument): Geven de toekomstbeelden op deze dia (p. 25) een indicatie van de gewenste vorm c.q. de mate van detail of niet?	Deze toekomstbeelden komen van het PBL. De mate van abstractie is wat beoogd wordt, maar vervolgens wel vertaald naar de fysieke leefomgeving (zie antw op vraag 7) en verbeeld op een begrijpelijke wijze voor niet-vakgenoten.
12	Inhoud	Trends en transities	p.17 (ambitiedocument): U gaat uit van trends en transities. Heeft u al in beeld wat dit betekent voor het MER? Wilt u vooral scenario's of alternatieven laten onderzoeken?	Nee, we hebben nog geen scherp beeld, we willen een meer ontwerpende/dynamische MER. We zien het als volgt voor ons: op basis van trends worden samen met de stad kwalitatieve toekomstbeelden ontworpen (zie ook andere vragen). Onder deze toekomstbeelden hoort een indicatie van globale beleidsmaatregelen/programma's. Deze globale beleidmaatregelen/programma's kunnen in een MER getoetst worden.
13	Inhoud	(Thema)specifieke onderzoeken	(inschrijvingsleidraad): Is de aanname dat (thema)specifieke onderzoeken geen onderdeel uitmaken van de opdracht juist?	Die aanname is juist.
14	Inhoud	MER	p.22 (inschrijvingsleidraad): U kiest voor een ontwerpend MER. Dat vinden wij een goede keuze. Kunnen wij de toekomstbeelden in klassieke m.e.r.-termen interpreteren als de "reëel te beschouwen alternatieven"? Met hoeveel toekomstbeelden dient opdrachtnemer rekening te houden?	Dat lijkt een goede aanname, zie het antwoord op vraag 12. Naar verwachting zou het om twee tot vier duidelijk te onderscheiden toekomstbeelden kunnen gaan.
15	Inhoud	Detailniveau	p.21 (inschrijvingsleidraad): Kunt u iets zeggen over het gewenste detailniveau van de 'Staat van de Leefomgeving' en van de 'Beschrijving opgaven uit landelijk, provinciaal, regionaal en stedelijk beleid'?	De staat van de leefomgeving moet aanknopingspunten bieden voor de monitoring en mag derhalve niet te uitgebreid zijn, maar dient wel de juiste elementen te bevatten die relevant zijn voor Den Haag en relevant voor de MER. Voor de beschrijving van de opgaven gaan wij uit van een relatief beknopt overzicht, met doorverwijzingen. Daarbij moet duidelijk worden dat de omgevingsvisie Den Haag niet op zichzelf staat (onderdeel van wat landelijk/regionaal speelt) en in een doorlopende lijn van beleidsontwikkeling van de gemeente te plaatsen is ("historisch perspectief" mede als basis voor naar de toekomst kijken).
16	Inhoud	Participatieproces	p.3 (en p. 22) (inschrijvingsleidraad): U stelt dat het participatieproces geen onderdeel is van de opdracht. Wel dienen de resultaten te worden meegenomen in de producten. Op p.22 staat: 'Het opstellen van de toekomstbeelden is onderdeel van een nader vorm te geven participatieproces.' Kunt u aangeven of er wordt verwacht dat wij op bepaalde momenten aanwezig zijn in het participatietraject?	Ja, actieve bijdrage is gewenst, nog niet bekend of dit online of in de stad gaat plaatsvinden.
17	Inhoud	Deelopdrachten	p.3 (inschrijvingsleidraad): U geeft aan dat de looptijd voor de zes deelopdrachten drie-en-een-half jaar is. Kunt u aangeven hoe (de looptijden van) de zes deelproducten over die periode verdeeld zijn?	Zie bijlage 'Globale planning totstandkoming omgevingsvisie Den Haag'.
18	Inhoud	Inschrijfleidraad Pg 21. Opstellen Staat van de leefomgeving op basis van algemeen aanvaarde criteria cq. indicatoren, zoals beschreven in de monitor Brede Welvaart, beschreven voor de stad Den Haag en uitgewerkt naar deelgebieden (Stadsdelen/Wijken).	Bedoelt u hiermee dat de set aan indicatoren zoals opgenomen in de monitor Brede Welvaart overgenomen dient te worden in de Staat van de Leefomgeving en het beoordelingskader van het MER? Kunnen wij er vanuit gaan dat de benodigde informatie om tot een uitwerking naar stadsdelen te komen wordt aangeleverd?	Ja, dat lijkt voor dit moment de hoofdopzet te kunnen worden. De gemeente kan veel benodigde informatie aanleveren, afhankelijk van de te kiezen indicatoren kan bepaald worden (gezamenlijk) welke informatie nodig is, zie ook antwoord op vraag 15.

nr.	Categorie	Betreft	Vraag	Antwoord
19	Inhoud	Inschrijfleidraad Pg 16 paragraaf 6.1. In het kader van Social Return is een verplichting opgenomen van minimaal vijf (5)% van de gefactureerde omzet.	Wij wijzen u in dit kader op de adviezen 93-95 van de Commissie van Aanbestedingsexperts. De opdrachten die u via uw uitvraag aan opdrachtnemer vraagt vallen onder specialistische dienstverlening van intellectuele aard. Het is bekend dat de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt daarbij moeilijker is. Een Social Return eis van 5% wordt door de Commissie van Aanbestedingsexperts in dergelijke gevallen niet proportioneel geacht. Wij vragen u dan ook het percentage te heroverwegen en te komen tot een percentage dat maximaal 2% is.	Niet akkoord. De invulling van de SR-eis beperkt zich niet tot het inzetten van arbeidskrachten met een afstand tot de arbeidsmarkt. Voor de invulling van de social return verplichtingen neemt de Opdrachtnemer bij aanvang van de opdracht contact op met Den Haag Werkt, het centrale contact- en meldpunt voor Social Return van de gemeente Den Haag. Den Haag Werkt ondersteunt opdrachtnemers kosteloos bij de invulling van de social return-verplichting met advies, werving, selectie en begeleiding van de kandidaten. Indien een opdracht zich niet leent voor de inzet van sociale arbeid wordt gekeken naar andere mogelijkheden voor de invulling van de eis. Stapsgewijs worden volgende mogelijkheden ism Den Haag Werkt verkend; de inzet van indirecte arbeid, het bieden van stage plaatsen, het geven van voorlichting, workshops of presentaties op scholen, creatieve oplossingen als een buddysysteem en als uiterste mogelijkheid kan zelfs gekeken worden naar de financiering van sociale projecten in Den Haag.
20	Inhoud	Inschrijfleidraad Pagina 11. Alle Inschrijvers worden in de gelegenheid gesteld om een toelichting te geven op hun Inschrijving en vragen van het beoordelingsteam n.a.v. het ingediende plan van aanpak te verduidelijken in een gesprek van 30 minuten.	Kunt u aangeven op welke wijze de gegeven toelichting wordt meegewogen in de totaal beoordeling?	De toelichting betreft een verduidelijking van de inschrijving. Het is onderdeel van de individuele beoordeling van de leden van het beoordelingsteam. Na afronding van de individuele beoordeling bepalen de leden in consensus de eindscores per inschrijver.
21	Inhoud	Inschrijfleidraad pagina 11. Visie van Inschrijver op de opdracht vanuit de invalshoek Innovatie op proces en inhoud, waaronder het verbinden van het sociaal en fysiek domein	Kunt u aangeven wat u verstaat onder het verbinden van het sociaal en fysiek domein?	Zie sheet 13 derde bullit en sheet 23 van de presentatie, bijlage 'Presentatie ambitiedocument SG omgevingsvisie 210218'.
22	Inhoud	Inschrijfleidraad pagina 3. Algemene omschrijving en locatie van de Opdracht	Kunt u inzicht geven in het thans voorziene participatietraject, zowel qua proces als uitvoering waarbij inzichtelijk is hoe het voorgenomen resultaat van deze participatie er uit gaat zien en wanneer (deel)resultaten hiervan beschikbaar komen?	De participatieprocessen worden per deelresultaat ontworpen. In het ontwikkelen van het procesontwerp is er ruimte voor inbreng door de opdrachtnemer.
23	Inhoud	Inschrijfleidraad Pag22. Verbeelding van toekomstbeelden tbv interne, externe participatie en communicatie, verzorgen van toelichting(en) voor stakeholders waaronder het gemeentebestuur.	Wat verstaat u onder verbeelding van toekomstbeelden en onder de verbeelding van de ontwerp omgevingsvisie? Het grafisch uitwerken op kaart van het ruimtelijke beleid?	Dit laten wij ook aan de creativiteit van de ON, zie ook antwoord op vraag 7.

nr.	Categorie	Betreft	Vraag	Antwoord
24	Juridisch	Artikel 3 lid 12:	Opdrachtnemer is verplicht om hierbij tevens te bedingen, dat de in lid 9 bedoelde derden vervolgens de contractsbepalingen in de leden 5 tot en met 8 onverkort opnemen in contracten die zijn aangaan ten behoeve van de uitvoering van de Opdracht. Hier staat een verwijzing naar artikel 3 lid 9, maar dit dient waarschijnlijk artikel 3 lid 11 te zijn. Daarnaast staat er een kennelijke typefout in (die zijn aangaan).	Het is inderdaad artikel 3 lid 11 en typefout zal herstelt worden (die zij aangaat).
25	Juridisch	Artikel 11 lid 5:	Bij niet naleven van bijkomende doorlopende verplichtingen is de Opdrachtnemer aansprakelijk voor alle schade. Naast het feit dat onduidelijk is wat wordt verstaan onder ‘bijkomende doorlopende verplichtingen’ impliceert dit artikel onbeperkte aansprakelijk, zowel voor directe als indirecte schade. Hiermee gaan wij niet akkoord. Wij stellen voor om bij de aansprakelijkheidsbepalingen van de ARVODI aan te sluiten of deze bepaling te verwijderen.	Er zal aangesloten worden bij de aansprakelijkheidsbepalingen uit de ARVODI.
26	Juridisch	Artikel 10:	Het boetebeding van artikel 10 achten wij onredelijk. Indien wij hier niet aan voldoen, staat het Opdrachtgever vrij om een vordering tot nakoming in te stellen. Bovendien bestaat de boete naast de contractuele plicht tot vergoeding van de schade en is daarmee dubbelop en daarnaast niet verzekeraar voor ons. Wij verzoeken Opdrachtgever om deze bepaling te verwijderen.	Artikel 10 komt te vervallen.
27	Juridisch	Artikel 8 lid 3:	In geval van een geschil is de Opdrachtnemer gehouden de werkzaamheden op vordering van de Opdrachtgever volgens zijn aanwijzingen voort te zetten, tenzij de gewone rechter in spoedgeschil anders beslist en onverminderd zijn rechten, die uit bedoelde uitspraak voor hem mochten voortvloeien. Dit artikel impliceert dat wij in geval van een geschil geen gebruik mogen maken van ons wettelijk recht om onze werkzaamheden op te schorten. Dat achten wij onredelijk en hiermee gaan wij niet akkoord. Wij verzoeken opdrachtgever het volgende aan dit artikel toe te voegen: In afwijking van het voorgaande geldt dat, indien een uit hoofde van de Overeenkomst verschuldigde som niet volledig betaald wordt binnen de vermelde betalingstermijn en er geen effectieve kennisgeving is gedaan om betaling in te houden, Opdrachtnemer, door schriftelijke kennisgeving te doen aan de Opdrachtgever met inachtneming van een termijn van zeven (7) kalenderdagen, gerechtigd is om levering van eventuele documenten en rapporten die zij moet leveren aan de Opdrachtgever als onderdeel van de werkzaamheden te onthouden en/of de diensten op te schorten totdat alle uitstaande betalingen volledig zijn voldaan.	Artikel 8 lid 3 komt te vervallen.

nr.	Categorie	Betreft	Vraag	Antwoord
28	Juridisch	Artikel 7 lid 2	Opdrachtnemer vrijwaart Opdrachtgever tegen aanspraken van de belastingdienst uit hoofde van de zogenaamde ketenaansprakelijkheid, alsmede tegen eventuele hierop gebaseerde verhaalsaanspraken van onderaannemers die met een deel van de werkzaamheden worden belast. Opdrachtgever is bevoegd bedragen die zij aan de belastingdienst (of onderaannemers) heeft moeten betalen te verrekenen met de (eerstvolgende) facturen van Opdrachtnemer. Wij stellen de volgende wijziging voor: Opdrachtnemer vrijwaart Opdrachtgever met betrekking tot deze Overeenkomst tegen aanspraken van de belastingdienst uit hoofde van de zogenaamde ketenaansprakelijkheid, alsmede tegen eventuele hierop gebaseerde verhaalsaanspraken van onderaannemers die met een deel van de werkzaamheden onder deze Overeenkomst worden belast. Opdrachtgever is bevoegd bedragen die zij aan de belastingdienst (of onderaannemers) heeft moeten betalen te verrekenen met de (eerstvolgende) facturen van Opdrachtnemer.	Artikel wordt niet gewijzigd.
29	Juridisch	Artikel 4 lid 8:	In geval van beëindiging van de Overeenkomst werkt de Opdrachtnemer mee aan de uitvoering van nog resterende verplichtingen en aan een zorgvuldige overdracht aan een andere, door de Opdrachtgever gecontracteerde Opdrachtnemer. Wij zijn bereid om mee te werken aan een zorgvuldige overdracht, maar in geval van beëindiging dienen wij ook mee te werken aan nog resterende verplichtingen. Wat wordt hieronder verstaan?	Hieronder kan worden verstaan bijvoorbeeld de oplevering van tussen- en eindproducten (bijvoorbeeld gedane onderzoeken of gemaakte verslagen).
30	Juridisch	Artikel 4 lid 5:	Opdrachtgever is gerechtigd deze Overeenkomst te ontbinden indien blijkt dat Opdrachtnemer in het nadeel van Opdrachtgever of van een andere overheidsinstelling prijsafspraken heeft gemaakt of andere delicten heeft begaan die duiden op een ondeugdelijke beroepsmoraliteit. Dit artikel impliceert dat ook handelingen van RHDHV die losstaan van deze Overeenkomst Opdrachtgever het recht geven deze Overeenkomst te ontbinden. Bovendien is onduidelijk wat wordt verstaan onder “in het nadeel van Opdrachtgever of van een andere overheidsinstelling prijsafspraken”. Kan Opdrachtgever dit toelichten?	"in het nadeel van Opdrachtgever of van een andere overheidsinstelling prijsafspraken heeft gemaakt of andere delicten heeft begaan die duiden op een ondeugdelijke beroepsmoraliteit." Deze bepaling is naar mening van AD duidelijk en volledig geformuleerd en heeft geen verdere toelichting.
31	Juridisch	Artikel 3 lid 14	Onverminderd het bepaalde in lid 11 heeft Opdrachtgever, indien en voor zover Opdrachtnemer de verplichtingen als bedoeld in de leden 5 tot en met 10 niet nakomt, de bevoegdheid de Opdracht en / of deze Overeenkomst te ontbinden, indien Opdrachtnemer niet binnen 14 dagen nadat Opdrachtgever hem daartoe schriftelijk heeft gesommeerd de verplichtingen als bedoeld in de leden 5 tot en met 10 alsnog nakomt. De verwijzing naar artikel 3 lid 5-10 is niet juist. Dit dient lid 7-10 te zijn.	AD zal de foutieve verwijzingen in artikel 3 bekijken en aanpassen. Dank voor uw oplettendheid.

nr.	Categorie	Betreft	Vraag	Antwoord
32	Juridisch	Artikel 3 lid 13:	Indien en voor zover Opdrachtnemer de verplichtingen als bedoeld in de leden 5 tot en met 10 niet nakomt, dan verbeurt Opdrachtnemer een direct opeisbare boete aan Opdrachtgever van € 250,00 voor elke dag dat de tekortkoming voortduurt, een gedeelte van een dag voor een volle gerekend. Hier staat een verwijzing naar artikel 3 lid 5 en lid 6, maar daar staan slechts verplichtingen voor de opdrachtgever in. Waarschijnlijk wordt hier lid 7-10 bedoeld. Daarnaast stellen wij voor een maximumbedrag op te nemen van € 2.500,00 wat betreft het boetebeding.	De verwijzigingen zullen worden gecorrigeerd, maar er zal geen maximumbedrag opgenomen worden.
33	Inhoud	Inschrijfleidraad pagina 9. Evaringseis kencompetenties	U benoemt hier niet welke (deel) producten t.b.v. u bedoeld. Worden hier de producten benoemd zoals opgenomen in bijlage 3 taakomschrijving?	Het gaat om producten in het kader van het totstand brengen van een omgevingsvisie, elke gemeente definieert daar zijn eigen producten voor.
34	Inhoud	Inschrijfleidraad pagina 3. Algemene omschrijving en locatie van de Opdracht	Kunt u aangeven welk overlegstructuur (soort, frequentie) er voorzien is met de werk- en stuurgroep binnen de gemeente	Hiervoor wordt een voorstel verwacht in het plan van aanpak van ON.
35	Inhoud	Inschrijfleidraad pagina 3 - Algemene omschrijving en locatie van de Opdracht	Kunt u aangeven welke conceptplanning voorzien is voor de aanlevering van de deelproducten en de samenhang met het participatietraject	Zie bijlage 'Globale planning totstandkoming omgevingsvisie Den Haag'.
36	Inhoud	Bijlage 3; Algemeen	Gevraagd wordt om een voorstel voor de rolverdeling OG en ON bij participatie. Heeft de gemeente reeds uitgangspunten voor het participatieproces vastgesteld waarop moet worden aangesloten? Kan OG aangeven wat voor resultaten uit het participatieproces verwacht kunnen worden? Zijn deze op inhoud en/of proces? En in welke mate van abstractie of detailniveau?	Voor de omgevingsvisie is een participatiestrategie ontwikkeld met uitgangspunten en basisprincipes. De participatieprocessen worden per deelresultaat ontworpen. In het ontwikkelen van het procesontwerp is er ruimte voor inbreng door de opdrachtnemer.
37	Proces	SROI	Moet dit percentage binnen het project besteed worden of staat u er voor open dat wij dit bedrag op andere projecten of binnen ons bedrijf besteden?	Ja, dit is toegestaan. Zie ook antwoord op vraag 19.
38	Juridisch	Conceptovereenkomst Artikel 3, lid 13: boetebeding	Aangezien het WKA risico van het niet doorleggen van de bepalingen waar naar verwezen wordt bij opdrachtnemer blijft, lijkt een boete hiervoor extra bezwarend (zeker nu ook ontbinding en vrijwaring in dit kader in de overeenkomst zijn geregeld). Wilt u overwegen dit artikel te schrappen?	Dit artikel zal niet worden geschrapt.
39	Inhoud	Presentatie Ambitiedocument; Algemeen	Is de wijze waarop de participatieladder op slide 30 is weergegeven een vast gegeven of kan hier nog anders invulling aan worden gegeven?	Voor de omgevingsvisie is een participatiestrategie ontwikkeld met uitgangspunten en basisprincipes. De participatieladder maakt hier onderdeel van uit (zie ook "Inspraak- en participatieverordening gemeente Den Haag 2012" (https://www.denhaag.nl/nl/bestuur-en-organisatie/beleid-en-regelgeving/regelgeving-zoeken/inspraak-en-participatieverordening-den-haag-2012.htm) en raadsmededeling Haags Samenspel (RIS306921)). De participatieprocessen worden vervolgens per deelresultaat ontworpen. In het ontwikkelen van het procesontwerp is er ruimte voor inbreng door de opdrachtnemer.
40	Inhoud	Presentatie Ambitiedocument; Algemeen	Hoever is de gemeente Den Haag met de implementatie van de Omgevingswet? En dan in het bijzonder op de onderdelen participatie en integraal werken?	Zie voortgangsbrief implementatie omgevingswet aan de raad (bijlage 'RIS306985 Implementatie Omgevingswet') en voor antwoord over participatie zie vraag 39.
41	Inhoud	Presentatie Ambitiedocument; Algemeen	Hoe is het college en de raad tot op heden aangehaakt?	Startnotitie is in de commissie Ruimte besproken op 13 januari 2021.

nr.	Categorie	Betreft	Vraag	Antwoord
42	Inhoud	Presentatie Ambitiedocument; Algemeen	Wie zitten er in de stuurgroep en wie zitten er in de werkgroep?	Stuurgroep: vijf directeuren van vijf diensten (Stadsbeheer, Stedelijke ontwikkeling, Publiekszaken, Bestuursdienst, Onderwijs/Cultuur/Welzijn); Werkgroep: onderzoek/planeconomie/participatie/communicatie/stadsbeheer/stadsontwikkeling/sociaal domein, projecttrekker en projectsecretaris van strategisch team van afd Stedenbouw en planologie.
43	Inhoud	Presentatie Ambitiedocument; Algemeen	Hoe verhouden de scenario's uit de presentatie zich tot de door ons op te stellen toekomstbeelden?	Zie antwoord op vraag 1.
44	Inhoud	Bijlage 3; Algemeen	Loopt het participatieproces parallel aan de termijn van 3,5 jaar? Zo ja, dat betekent dat we een goede samenwerking voor deze gehele termijn moeten opbouwen met diegene die binnen de gemeente hierbij betrokken zijn. Wordt de participatie geheel aan ON overgelaten of is er een team binnen de gemeente die hier een rol in heeft? Wie is trekker?	Gedurende de totstandkoming van de visie is sprake van nauwe samenwerking. De werkgroep (zie hiervoor) heeft hierin de centrale rol. Voor de omgevingsvisie is een participatiestrategie ontwikkeld met uitgangspunten en basisprincipes. De participatieprocessen worden per deelresultaat ontworpen. In het ontwikkelen van het procesontwerp is er ruimte voor inbreng door de opdrachtnemer.
45	Inhoud	Bijlage 3; Algemeen	Hoe zijn de ervaringen rondom participatie over het algemeen in de gemeente Den Haag? Zijn er nog specifieke aandachtspunten hieromtrent?	Participatie staat in de belangstelling van de raad, er wordt gezocht naar nieuwe manieren van samenwerken met de stad. Zie het coalitieakkoord en raadsmededeling Haags Samenspel (bijlage 'RIS306921 Haags Samenspel').
46	Inhoud	Bijlage 3; onderdeel 6	Is er een planning bekend voor het ontwikkelen en vaststellen van de Omgevingsvisie, waarmee ook inzicht wordt gegeven in de periode waarbinnen opgaven 1 t/m 5 moeten zijn afgerond? Oftewel, hoeveel tijd is er ingeruimd voor de opgaven 1 t/m 5 gezien het gegeven dat na de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 de omgevingsvisie daadwerkelijk gaat worden opgesteld?	Zie bijlage 'Globale planning totstandkoming omgevingsvisie Den Haag'voor de voorlopige planning.
47	Inhoud	Bijlage 3, onderdeel 5	Zijn onderzoeken (mobiliteit, milieu) onderdeel van de milieueffectrapportage of worden deze los van deze opdracht uitgevoerd / kan gebruik gemaakt worden van bestaande informatie?	Er wordt gebruik gemaakt van beschikbare informatie, waar nodig aangevuld met specifieke onderzoeken, bijvoorbeeld als gevolg van de gekozen toekomstbeelden (wat zijn de beleidsmaatregelen die horen bij de toekomstmogelijkheden en als gevolg daarvan de gevolgen als je kiest voor een bepaald toekomstbeeld), onderzoeken maken geen deel uit van deze opdracht.
48	Inhoud	Bijlage 3, onderdeel 4	Gevraagd wordt om het verzorgen van toelichtingen voor stakeholders, waaronder het gemeentebestuur. Kunt u aangeven van hoeveel bijeenkomsten we hiervoor kunnen uitgaan?	Naar verwachting één werkbespreking voor de raad en een toelichting voor het college.
49	Inhoud	Bijlage 3; onderdeel 3	Kunnen landelijke, provinciale en regionale opgaven voldoende uit beleidsdocumenten worden gehaald, of is nadere afstemming met bevoegde gezagen daarvoor nodig / wenselijk?	Dit kan voldoende uit bestaande documenten gehaald worden.
50	Inhoud	Par. 6.1	Wordt er een toelichting op de invulling van de Regeling Social Return Den Haag verwacht? Zo ja, binnen welk onderdeel van het Plan van Aanpak dient dit te worden verwoord?	Nee, er wordt geen toelichting verwacht. De SR-eis wordt bij aanvang van de opdracht in overleg met Den Haag Werkt ingevuld. Zie ook antwoord vraag 19.
51	Inhoud	Par 4.1.1	Klopt het dat een beschrijving van de Optionele opdracht buiten beschouwing van het Plan van Aanpak kan worden gelaten?	Ja dat klopt.
52	Inhoud	Par 3.4.1.1.	Gevraagd wordt naar een referentieopdracht voor het opstellen van (deel)producten t.b.v. een omgevingsvisie voor een gemeente met meer dan 100.000 inwoners. Hoe hard is het aantal inwoners bij deze referentie?	Dit is de ondergrens van de eis. De gemeente uit het referentieproject moet minimaal 100.000 inwoners hebben.

nr.	Categorie	Betreft	Vraag	Antwoord
53	Inhoud	Par 3.4.1.1.	Gevraagd wordt naar een referentieopdracht voor een milieueffectrapportage bij een gemeentelijke visie die behoort tot de G40 steden, die de afgelopen 3 jaar is uitgevoerd en gepubliceerd. Er zijn slechts een beperkt aantal MER-en die aan deze eisen voldoen. Is het mogelijk om de termijn met een jaar te verlengen, dus een publicatie van het MER in de afgelopen 4 jaar? Of is het mogelijk om een lopende opdrachten (dus nog geen publicatie van het MER) als referentie te gebruiken?	De MER hoeft niet betrekking te hebben op een omgevingsvisie, kan ook gaan om een MER voor een structuurvisie of ander type gemeentelijke visie. Een lopende opdracht is ook mogelijk, indien deze door de desbetreffende opdrachtgever is geaccordeerd.
54	Proces	SROI	In een advies van de Commissie van Aanbestedingsexperts (93-95) is aangegeven dat de SROI eis van 5% als disproportioneel gekwalificeerd wordt aangezien het om ingenieursdiensten gaat en de tewerkstelling van werkzoekenden of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt via social return dan veel moeilijker is. Wij verzoeken u daarom de SROI-eis bij te stellen naar 2%. Gaat u hiermee akkoord?	Nee, zie antwoord vraag 19.
55	Juridisch	ARVODI 2018, artikel 15.2	1. Wij kunnen door u worden verzocht om een VOG van onze in te zetten medewerkers te overleggen. In het kader van de AVG is het overleggen van een VOG niet zonder meer toegestaan. Kunt u voor deze specifieke opdracht aangeven welke legitieme reden u heeft voor het opvragen van de VOG, waarom dit noodzakelijk is en bevestigen dat de betreffende medewerker vooraf en achteraf goed wordt geïnformeerd? 2. Indien blijkt dat het overleggen van een VOG legitiem en noodzakelijk is: kunt u bevestigen dat indien de medewerker over een VOG beschikt waaruit blijkt dat geen bezwaren naar voren zijn gekomen, het laten inzien hiervan volstaat? Zo nee: wilt u dit motiveren? 3. Indien u van mening bent dat de VOG toch moet worden afgegeven, waar kunnen de medewerkers dan terecht voor het uitoefenen van hun rechten en hoelang worden deze gegevens bewaard?	1. VOG kan relevant zijn als we informatie nodig hebben die ziet op zaken van het rijk (bijvoorbeeld over Binnenhof of Rijksvastgoedbedrijf). 2. Met inzien kan dan worden volstaan. De AD zal ten alle tijden conform AVG handelen.
56	Inhoud	Bijlage 6 Referentieverklaring	Moet Bijlage 6 door inschrijver ondertekend worden?	Nee, bijlage 6 hoeft niet te worden ondertekend.
57	contract	Referentie kerncompetentie 1	Kerncompetentie 1 luidt "Ervaring met het opstellen van (deel) producten t.b.v. een Omgevingsvisie voor een gemeente met een omvang van tenminste 100.000 inwoners." Kunt u verduidelijken met welk type referenties wij deze competentie kunnen aantonen aan de hand van de volgende vragen: 1. moet het gaan om producten ten behoeve van een omgevingsvisie, of mag het ook het opstellen van de omgevingsvisie zelf zijn? 2. kunt u nader toelichten op wat voor producten u hier doelt? Doelt u hier op beleidsanalyses, of koersdocumenten of inhoudelijke studies, zoals een bereikbaarheidsanalyse, een mobiliteitsstudie of een milieueffectenstudie? 3. mag het ook gaan om dergelijke (deel) producten ten behoeve van een gebiedsvisie of structuurvisie? 4. mag het ook gaan om het opstellen van een gebiedsvisie of structuurvisie zelf?	Vraag 1: ja; vraag 2: ja, mits onderdeel van een traject om te komen tot een omgevingsvisie; vraag 3: nee, het gaat om producten in het licht van de omgevingswet; vraag 4 nee (zie antwoord op vraag 3).

nr.	Categorie	Betreft	Vraag	Antwoord
58	inhoud	Organisatie	Hoe ziet uw projectteam eruit voor het project omgevingsvisie en voor begeleiding van deze opdracht? Welke rollen zijn er in het team vertegenwoordigd en wie vullen deze rollen in?	Zie vraag hiervoor/eerder, de beleidsdisciplines van werkgroep en stuurgroep zijn beschreven.
59	juridisch	Concept overeenkomst	In artikel 3 lid 10 Conceptovereenkomst staat vermeldt dat Opdrachtnemer Opdrachtgever desgevraagd toegang verleent tot de arbeidsvoorwaardelijke afspraken. Wij werken hier graag aan mee, ervan uit gaande dat u met deze voorwaarde niet wil bewerkstelligen dat Opdrachtnemer in strijd handelt met de AVG. Vraag: Bent u bereid om aan de laatste volzin van artikel 3 lid 8 Conceptovereenkomst de zinsnede “met inachtneming van de bepalingen in de AVG” op te nemen?	De volzin zal niet toegevoegd worden, maar de AD zal conform AVG handelen en verwacht dit ook van zijn opdrachtnemer.
60	juridisch	Concept overeenkomst	In artikel 3 lid 13 Conceptovereenkomst staat aangegeven dat bij niet-nakoming van de verplichtingen zoals vermeld in sub 5 tot en met 10 de Opdrachtnemer een direct opeisbare aan Opdrachtgever verbeurt van EUR 250,- per dag dat de tekortkoming voortduurt. Wij achten deze boete niet proportioneel op grond van voorschrift 3.9A Gids Proportionaliteit. Vraag: Bent u bereid de boete in artikel 3 lid 13 Conceptovereenkomst te laten vervallen dan wel de boete te maximaliseren tot 0,1% van de opdrachtsom per dag met een maximum van 10% van de opdrachtsom?	Dit artikel blijft ongewijzigd.
61	juridisch	Concept overeenkomst	In artikel 4 lid 6 van de Conceptovereenkomst stelt u dat de Overeenkomst wordt ontbonden en Opdrachtnemer aansprakelijk is voor alle schade indien blijkt dat de selectie-eisen door de Opdrachtnemer onjuist en/of onvolledig zijn ingevuld, wat geleid zou hebben tot uitsluiting in het kader van de aanbestedingsprocedure, dan wel Opdrachtnemer op enigerlei wijze niet meer voldoet aan de eisen die in de aanbestedingsprocedure zijn gesteld. Uiteraard zijn wij ons ervan bewust dat we ten allen tijde dienen te voldoen aan de door u gestelde selectie-eisen en zullen wij ons voortdurend inspannen om hieraan te blijven voldoen. Indien wij echter niet meer voldoen aan een eis, wordt de Overeenkomst ontbonden en zijn wij aansprakelijk voor alle schade. Dit leidt tot een onbeperkte aansprakelijkheid voor ons. Volgens de Gids Proportionaliteit (voorschrift 3.9 D) mag een onbeperkte aansprakelijkheid niet verlangd worden. Daarnaast is een onbeperkte aansprakelijkheid niet te verzekeren. Wij verzoeken u vriendelijk acht te slaan op hetgeen gebruikelijk is in de branche voor onderhavige opdracht, overeenkomstig het advies van de Commissie van Aanbestedingsexperts (nummer 154, zie onder andere overweging 6.2.14 en nummer 331). Wij stellen voor de aansprakelijkheid te beperken zoals aangegeven in artikel 21.3 ARVODI-2018. Vraag: Bent u hiertoe bereid?	Dit artikel blijft ongewijzigd.

nr.	Categorie	Betreft	Vraag	Antwoord
62	juridisch	Concept overeenkomst	In artikel 11 lid 5 Conceptovereenkomst stelt u dat bij niet naleven van bijkomende doorlopende verplichtingen de Opdrachtnemer aansprakelijk is voor alle schade. Dit leidt tot een onbeperkte aansprakelijkheid voor ons. Volgens de Gids Proportionaliteit (voorschrift 3.9 D) mag een onbeperkte aansprakelijkheid niet verlangd worden. Daarnaast is een onbeperkte aansprakelijkheid niet te verzekeren. Wij verzoeken u vriendelijk acht te slaan op hetgeen gebruikelijk is in de branche voor onderhavige opdracht, overeenkomstig het advies van de Commissie van Aanbestedingsexperts (nummer 154, zie onder andere overweging 6.2.14 en nummer 331). Wij stellen voor de aansprakelijkheid te beperken zoals aangegeven in artikel 21.3 ARVODI-2018. Vraag: Bent u hiertoe bereid?	Dit artikel blijft ongewijzigd.